

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Nelly Grönberg
031 -60 71 28

Beslut
2010-02-02

Diarienummer
511-15554-2009

Sida
1(14)

Enligt sändlista

Beslut om utvidgning av naturreservatet Grimsheden i Åmåls kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Ärendets handläggning
Skälen för beslut
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Översiktskarta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 4. Sakägarförteckning
Bilaga 5. Besvärshänvisning O4:1
Bilaga 6. Sändlista

Administrativa uppgifter

Namn:	Naturreservatet Grimsheden
RegDOS ID	2010954
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Åmål
Ungefärlig mittpunkt	1307384-6547527
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 4)</i>
Areal (ha):	Ca 72 ha
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap
Objektskategori:	Ordinarie DOS-objekt
IUCN-kategori:	Ia Strikt naturreseptat

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara **Naturreservatet Grimsheden**.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 3. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen utser Västkoststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör det nu bildade naturreservatet:

Grimsheden , enligt 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) den 9 februari 2009, dnr 511-56822-2007.

Länsstyrelsen beslutar att detta områdesskydd upphävs när nu aktuellt beslut vunnit laga kraft.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och förstärka en värdefull blandskog som ligger i en särskilt skyddsvärd lövskogstrakt där vitryggig hackspett finns i landskapet.
- genom skötsel öka andelen lövträd i området samt öka andelen stående och liggande död ved till förmån för insekter, insektsätande fåglar och vissa lav- och mossarter.
- strukturer som rikligt med stående och liggande död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam mängd.
- bevara och förstärka livsmiljön för de arter som finns i fältskiktet, exempelvis tibast, blåsippa, sårläka, ormbär, stinksyska, trolldruva och vårärt.
- bibehålla de höga naturvärdena i ängen väster om vägen samt utöka arealen hävdad äng.
- bevara och förstärka livsmiljön för de slättergynnade arter som finns i ängen.
- öka områdets betydelse som födosöksmiljö för bin, fjärilar och humlor.
- bevara en hällmarkstallskog med stor andel gamla tallar och som uppvisar god potential att utgöra ett viktigt tjäderspelsområde i framtiden.

Syftet skall tryggas genom att:

- de lövdominerade delarna naturvårdsgallras med syfte att öka andelen död ved.

- flertalet avverkade eller högkapade träd skall ligga kvar i området.
- gran avverkas och topphuggs i blandskogen till förmån för äldre lövträd. Andelen grov död lövved i området skall på sikt öka.
- de barrdominerade delarna av blandskogen skall avverkas alternativt åtgärdas på ett sätt som ökar andelen lövträd i naturreservatet samt ökar andelen död ved.
- blandskogen skall i huvudsak utvecklas fritt men genom punktinsatser som högkapning av träd skapas ytterligare död ved där så behövs.
- lundkaraktären i blandskogen skall bibehållas till förmån för den skuggtåliga kärlväxtfloran.
- kulturhistoriska lämningar vidmakthålls genom skötsel då behov föreligger.
- årlig slåtter och fagning genomförs på ängen. Utglesning av björkar i ängens västra del.
- förvaltaren ombesörjer insådd av växtarter i den gamla vallen öster om vägen. Företrädelsevis perenna växtarter vars blomning gynnar födosökande fjärilar, humlor och bin.
- tallskogsområdet i naturreservatets norra del lämnas att utvecklas naturligt.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Slutavverka, gallra, så eller plantera skog, upparbeta vindfälle eller torraka samt utföra annan skogsvårdande åtgärd.
2. Bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, torv eller andra material kommersiellt eller för husbehov.
3. Uppföra byggnad eller anläggning.
4. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk, campingplats eller annan liknande anläggning.
5. Dika eller dämna.
6. Anlägga väg.
7. Anlägga stängsel eller hägnad.
8. Anordna upplag.
9. Borra, gräva, schakta, utfylla eller tippa.
10. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
11. Dra fram ny mark- eller luftledning.
12. Framföra motordrivet fordon med undantag för uttransport av fälld älg med mindre fordon på fastmark. Markskador skall undvikas.
13. Jaga tjäder och orre.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.
- Vid reparation av luftledningar, stolpar, transformatorer, jordtag samt säkerhetsanordningar och vid underhållsröjningar i skogsgatan för befintliga luftledningar. Markskador ska då undvikas. Innan underhållsröjningar eller avverkningar genomförs i sidoområdena ska samråd ske med Länsstyrelsen. Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för ledningshavaren att utöva de rättigheter, för befintliga anläggningar, enligt gällande avtalsservitut.
- Vid nedgrävning av befintliga luftledningar. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen senast 6 veckor innan åtgärd.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Anläggande och underhåll av parkeringsplats och informationstavlor enligt fastställd skötselplan.
3. Gallring och röjning utförs i biotopvårdande syfte.
4. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.
5. Död ved skapas genom topphuggning och avverkning samt lämnas till viss del i området.
6. Gran avverkas i vissa delar av området.
7. Vissa delar av tallskogen bränns om detta bedöms lämpligt.

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 3) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 §)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Framföra motordrivet fordon.
2. Utan länsstyrelsens tillstånd anordna lägerverksamhet eller tävlingar.
3. Samla in djur.
4. Samla, plocka eller gräva upp kärlväxter, mossor, lavar och svampar i sådana mängder att det hotar arternas fortlevnad i området. Bär och matsvamp får dock plockas och enstaka blommor får plockas för privat bruk.
5. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar.
6. Skada eller föra bort döda eller levande träd, kvistar, örter eller andra växtdelar annat än bär och matsvamp.
7. Utplantera växt- eller djurart.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte när förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför åtgärder som behövs för naturreservatets vård och skötsel.

Föreskrift C1 gäller inte den allmänna vägen 2241 som går igenom området.

Beskrivning av naturreservatet

Allmänt

Området Grimsheden ligger vid Knarrbysjöns västsida, strax norr om Fengersfors i Åmåls kommun. Berggrunden härstammar från Dalformationen och detta har gett upphov till att det stundom bryter fram kalkrika hållar mitt i skogsmarken. De höglänta och bergiga delarna utgörs dock framför allt av svårvittrade bergarter (kvartsit). Även delar av jordtäcket är uppblandat med kalkrik morän ur Dalformationen.

Tidigare bestod det idag skogsdominerade området av mer öppna marker med åker- och ängsgården. Laga skifteskartor från 1838 visade på åkermark i den mellersta delen av området, det som idag är betesmark. Nedan åkermarken och ända ned mot Knarrbysjöns strand vidtog slåtterängar av olika beskaffenhet och förmodligen var dessa också lövrika. Norr och söder om Grimsheden vidtog utmarken. Tallskogsområdet i den norra delen av naturreservatet var enligt den ekonomiska kartan från 1890-1891 även då klätt med barrskog. Med största sannolikhet är det också samma trädindivider som stod där då den äldre kartan upprättades som står där idag, några större avverkningar har inte genomförts i området i sen tid.

Enligt ekonomiska kartan från 1890 har arealen slåtterängar minskat och där har det istället vuxit upp lövskog.

Naturvärden

Vegetationen i området utgörs av örtrik granskog, blåbärsgranskog, äldre ädellövmik blandskog samt kalkrika hållmarker. Öster om tallheden i nordväst vidtar en sluttning ned mot Knarrbysjön och här uppträder även mindre lodytor. Jordarna blir markant djupare och detta ger en rikare skog med en högre bonitet och ökat graninslag. Östbranten består av äldre respektive yngre granplanteringar samt äldre blandskog.

Den äldre blandskogen bedöms vara reservatets mest värdefulla del. Här består trädskiktet av äldre asp, gran, ask, ek och lönn med ett artrikt fältskikt av blåsippa, tibast, sårläka, ormbär, stinksyska, trolldruva och vårärt. I blötare partier växer även gullpudra. Hassel och skogstry dominerar i buskskiktet. Epifytfloran är relativt trivial men vid tidigare inventeringar har man funnit asphättemossa, *Orthotrichum gymnostomum*, i området och gammal-granlav finns på de äldre granarna. I västra delen av blandskogen tunnas jordtäcket ut och kalkrika berghållar börjar gå i dagen. Här växer senvuxna taniga askar med guldlösmossa, *Homalothecium sericeum*. Intill hållarna finns en artrik flora med bland annat brudsporre, jungfru Marie nycklar, jungfrulin, brudborste och backsmultron. På hållarna växer också den kalkindikerande mossan kruskalkmossa, *Tortella tortuosa*.

Lövskogarna och de lövrika blandskogarna i området bedöms utgöra viktiga miljöer för ett flertal växt- och djurarter som är beroende av lövträd och död ved, exempelvis den vitryggige hackspetten.

Ängen i reservatet är glest björkbevuxen och kallas för Bellmanslyckan. Den utgörs av en ängssluttning som är basmineralpåverkad och som uppvisar kalkgynnad flora. I ängen finns det till formen avlånga odlingsrösen liknande dem som finns i lövskogen öster om gården Grimshedens odlingscentrum. Detta faktum samt studier av äldre ekonomiska kartor tyder på att ängen tidigare utgjordes av åkermark. Ängen har skötts av Naturskyddsföreningens Åmålskrets de senaste åren och uppvisar brudsporre, darrgräs, Jungfru Marie nycklar, olika arter av jungfrulin, ormrot, prästkraige, slätterfibbla, slättergubbe, arter av skallror, svinrot, tvåblad och ängsvädd.

Öster om ängen, på andra sidan vägen, finns en äldre åkervall. Vallen är kvävepåverkad och uppvisar idag inga högre naturvärden. Naturlig utarmning av den gamla åkern sker genom slätter årligen och genom insådd av ängsväxter från angränsande slätteräng.

Området i norra delen av naturreservatet utgörs av senvuxen tallskog på mager mark och de flesta tallarna är troligen flera hundra år gamla. Fältskiktet utgörs av ljunng, blåbär, lingon och odon och trädskiktet domineras totalt av tall. Viss underväxt av gran finns bitvis och en del björk finns i området.

Den stora tallheden i nordväst består av krattvuxna (tallticka vittnar om en relativt hög ålder) tallar på torrare mark och mer högvuxen tall i sänkorna. Förekomsten av död ved är ringa men på solbelysta partier av tallved finns ibland rikligt med signalarten vedskivlav, *Lecidea botryosa*. Området är en bra tjäderbiotop och kan även inhysa en mindre spelplats.

Kulturhistoriska bevarandevärden

En intressant bild över den begynnande agrarkulturens utbredning i Dalsland under stenåldern får man bland annat genom tidsskedets främsta kännetecken, hällkistorna. Ett stort antal hällkistor i Dalsland är lokaliserade till tidigare bebodda områden samt till landskapets höjdlägen vars nedsvallade och luckrade jordmånar lämpat sig väl för ett med enklare redskap drivet jordbruk. I Åmåls kommun illustreras detta särskilt tydligt i de höglänta hällkistförekomsterna vid Knarrbyn och Grimshedsåsen.

Inom det blivande naturreservatet finns det inga fornlämningar men väster om vägen som passerar området samt vid Pereknatten, strax norr om området, finns det lämningar i form av gravar (hällkistor och rösen) samt hällristningar.

Inom reservatsområdet finns det lämningar från en mer sentida historia i form av en gammal brukningsväg som går igenom den norra delen av området samt i form av tämligen stora odlingsrösen. Odlingsrösen finns inom skötselområde 2, alltså inom det område som gränsar till nuvarande åker-

mark och som säkerligen till stor del varit öppnare och mer naturligt sammanhängande med åkermarken under slutet av 1800-talet. I ängen finns också odlingsrösen, som tidigare nämnts.

Friluftsliv

Grimsheden ligger ca 1 km norr om Fengerfors samhälle och bedöms kunna ha ett värde för allmänhetens friluftsliv. Det går en slinga/stig från samhället och in i södra delen av området och den grusväg som leder från samhället och in till de fritidshus som ligger vid Knarrbysjöns strand bedöms också vara ett bra sätt att ta sig fram till och in i skogen.

Området är sluttande men inte svårtillgängligt eller svårt att röra sig i och dessutom är delar av området väldigt attraktiva för besökare. Fågellivet är rikt och den luckiga, lundartade blandskogen är mycket skir och vacker på våren och sommaren. Dessutom är fåltskiktet rikt; blåsipporna, jungfru Marie nycklar och hässleklocka är några av de arter som finns i området. Ängens tämligen rika flora lockar säkert besökare som passerar i bil eller till fots.

Strax nordost om reservatet finns Sandudden, en udde som sticker ut i Knarrbysjön. Udden är i Åmåls kommuns ägo och ingår i en kanotled. På udden finns toaletter, eldningsplatser och vindskydd.

I tallskogsområdet finns det gott om vackra utsiktsplatser, högt belägna på hållarna med god utsikt över Knarrbysjön. Uppe i detta område är det också tyst vilket är ytterligare ett värde för många människor.

Sammanfattningsvis så ligger naturreservatet Grimsheden centralt i ett område som har goda förutsättningar att locka besökare. Det ligger nära Fengerfors samhälle, i nära anslutning till redan befintliga motionsspår och kanotleder och i närområdet finns det en hel del fornlämningar som kan tilldraga sig intresse.

En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Planeringsbakgrund

Riksintresse

Området Grimsheden ingår i ett riksintresse för naturvården som heter Högheden-Baljåsen (ID 014010). Själva riksintresset berör ett mycket stort område som uppvisar ett rikt växt- och djurliv knutet till både skogsmark och jordbruksmark. Fördelade över hela Högheden-Baljåsenområdet finns biotoper för hotad skogsfauna och -flora. Hit hör lövträdsrika naturskogar i rasbranter, i raviner, på sedan länge igenväxta inägor m m, vilka utgör häckningsmiljöer för bland annat gråspett och vittryggig hackspett.

Grimsheden ingår vidare i ett riksintresse för friluftslivet, Höghedenområdet (ID FP2). Området beskrivs som representativt för den landskapstyp som berggrund, tektonik och årmiljoner av nedbrytning inom Dalformationen gett upphov till. Området ger goda möjligheter till natur- och kulturstudier.

Strandskydd

Knarrbysjö har en zon om 200 meter strandskydd vilket medför att reservatets östra delar omfattas av strandskydd.

Övriga allmänna intressen i området

Det blivande reservatet ingår i rapporten "Analys av stora opåverkade områden" (ID 21 Käppesjö Rapport 1998:21)

Grimsheden är med i lövskogsinventeringen (ID 9291-11) från 1991. Området redovisas som klass 1 område (högsta bevarandevärde) beroende på storleken, trädslagsvariation, mängden grova träd och den rika florán. Det område som inventerades då ingår nästan helt i naturreservatet och beskrivs som: "ett stort oregelbundet område i slutningen mellan Grimshedens åkrar och stranden av Knarrbysjön. Beståndet har vuxit upp på ängs- och betesmark. I söder har avverkning och gallring gynnat lövträden. Det finns en kraftledning genom området. Beståndet är delvis luckigt och glest och det finns hållmarker".

Ängen samt dess närmaste omgivning är klassad som ett regionalt värdefullt odlingslandskap – ID 85:9 Grimsheden och ingår i ängs- och betesmarksinventeringen – objekt 960-LJU (klass 1).

Kommunala planer

I Åmåls översiktsplan som beslutades i kommunfullmäktige den 19 juni 1991 nämns storområdet Högheden-Baljåsen. Inom detta område ligger Grimsheden och man beskriver området som ett framstående exempel på spricklandskap inom Dalformationens bergartsserie. Området uppvisar en komplex vegetation med botaniskt artrika ängsskogar och odlingsmarker samt en stor förekomst av biotoper lämpliga för hotade arter bland annat hackspettar.

Kommunens rekommendationer för området Högheden-Baljåsen är att det äldre odlingslandskapet bör vårdas och bevaras liksom biotoper för hotade skogsarter och biologiskt rika miljöer.

Kommunen anser vidare att ny bebyggelse och andra åtgärder som negativt påverkar områdets naturvärden bör prövas restriktivt, att normalt jord- och skogsbruk bör kunna bedrivas samt att särskild hänsyn skall visas naturvärdena.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen informerades om områdets höga skyddsvärde av Svenska Naturskyddsföreningen. En inventering upphandlades under 2003 och resultatet bekräftade naturskyddsföreningens uppgifter. Inventeringen har redovisats för berörda markägare och samråd har skett angående möjligheterna att skydda området, varvid i första hand reservatsbildning rekommenderats. Ett reservatsförslag arbetades fram under 2006 och remitterades. Den 9 februari 2009 beslutade Länsstyrelsen i Västra Götalands län om bildande av naturreservatet Grimsheden (diarienummer 511-56822-2007). Ärendet gällande

utökning av naturreservatet har sedan dess bedrivits i samspråk med markägare och Naturvårdsverket.

Erling Karlsson, Fengersfors, Essie Svanling, Fengersfors, Bergvik Skog Väst AB samt Knarrbyn-Vreket samfällighetsförening blev i samband med det tidigare fattade beslutet om bildande av naturreservatet Grimsheden, som berörda mark- och sakägare, förelagda enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Den inför detta besluts enda kvarvarande sakägaren, Essie Svanling, har inte inkommit med några synpunkter på utkastet till beslut och skötselplan.

Förslaget till naturreservat remitterades till Åmåls kommun, Skogsstyrelsen och Vattenfall.

LRF Väst, Naturskyddsföreningen och hembygdsföreningen fick förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Länsstyrelsen skickade den 26 november 2009 ut förslag till utvidgning av naturreservatet på remiss till dem som är berörda.

Vägverket har inget att invända mot förslaget och utgår i sitt yttrande från att normala drift- och underhållsåtgärder kan göras på den allmänna vägen 2241 som går igenom området.

Länsstyrelsens kommentar: underhåll av väg 2241 kommer inte hindras av ett eventuellt kommande reservatsbeslut.

Vattenfall Eldistribution AB skriver i sitt remissyttrande att föreskrifterna inte får hindra Vattenfall att utöva sina rättigheter enligt gällande avtalsservitut. Vattenfall föreslår att texten i föreskrifterna bör justeras så att detta framgår. Ex "Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för ledningshava- ren att utöva de rättigheter, för befintliga anläggningar, enligt gällande av- talsservitut".

Länsstyrelsens kommentar: länsstyrelsen har lagt till den av Vattenfall föreslagna formuleringen.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på liggande förslag till föreskrifter, avgränsning samt skötselplan för det utvidgade naturreservatet Grimsheden i Åmåls kommun.

Bygg och miljönämnden i Åmåls kommun har ingen erinran mot förslag till utvidgning av naturreservatet Grimsheden.

Jonatan Malm, granne till det nuvarande naturreservatet, anser att länsstyrelsen borde sträva efter att gynna arter som hör det gamla hävdade och be- tade landskapet till. Han anser att det är positivt att hållmarkstallskogen

skyddas men delar inte länsstyrelsens bedömning att lövskogsbiotoperna bör skötas på ett sätt som gynnar hackspettsarter.

Länsstyrelsens kommentar: länsstyrelsen inser konflikten mellan att hålla landskapet öppet och på så sätt gynna en viss flora och fauna och att skydda och sköta biotoper på ett sätt som ökar andelen död ved och på så sätt gynna en annan typ av fauna och flora. Länsstyrelsen har ständigt uppgiften att bedöma inom vilka områden man bör prioritera vad och dessa avvägningar är sällan lätta eller ens helt självklara. Länsstyrelsen anser dock att det i det aktuella ärendet finns skäl att göra de prioriteringar man har valt att göra. Skötselplanen beskriver tydligt varför man har valt att rikta skötseln som man har gjort och hoppas att grannarna till naturreservatet fortsätter att inkomma med värdefulla synpunkter gällande det fortsatta arbetet.

Staten äger fastigheterna Grimsheden 1:2, Grimsheden 1:3 och Grimsheden 1:4. Ägaren till fastigheterna Grimsheden 1:5 och Grimsheden 1:6 har ersatts med intrångsersättning. En del av Knarrbyn 1:1 har inköpts av staten från Bergvik Skog AB och heter efter avstyckning från stamfastigheten Knarrbyn 1:145.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Området Grimsheden har stora naturvärden och potential att i framtiden fylla en viktig funktion som värdefull biotop för växt- och djurarter som är knutna till lövdominerad skog. Området kan också genom sin geografiska belägenhet utgöra en viktig del i ett framtida naturlandskap som uppvisar tämligen små men många liknande områden som Grimsheden. Dessa områden, med högre andel lövskog/blandskog samt högre täthet död ved än vad som är fallet i landskapets produktionsskog, kan tillsammans utgöra grunden för överlevnaden av arter som är beroende av lövträdsrika stora områden samt som kräver en hög andel död ved för att finna föda och/eller lämpligt substrat.

Bedömningen är att Grimsheden tillsammans med Hafsåsen, Linheden och Bräcke ängar kommer att utgöra kärnområden och fungera som födosöks- och häckningsmiljöer för exempelvis vittryggig hackspett. Privata skogsägare med mark inom detta större skogslandskap kan genom sitt vardagliga och naturanpassade skogsbruk komplettera dessa kärnområden på ett värdefullt sätt.

Tallskogen på höjden i norr utgör ett bra komplement till övriga delar av reservatet. Här finns goda miljöer för tjäder och på sikt kommer en ökande mängd ved tillföra ytterligare naturvärden.

Åtgärder som kan hota områdets naturvärden är t.ex.

- Avverkning och skogsbruksåtgärder som inte har för avsikt att öka andelen död ved samt andelen lövträd
- Plockning och insamling av hotade växt- och djurarter
- Utebliven eller felaktigt utförd slåtter av ängen
- Jakt på tjäder och orre

Länsstyrelsen anser att jaktförbudet på tjäder och orre är befogat med anledning av att arterna är upptagna i bilaga 1 i fågeldirektivet samt att den areal med tallskog som länsstyrelsen nu önskar skydda bedöms vara en god biotop för dessa arter att para sig på samt leva i.

Området bedöms ha god potential att locka till friluftsliv med sin närhet till vägar, samhället Fengersfors samt Knarrbysjön och den rastplats som finns strax öster om reservatet (Sandudden).

Utsiktsplatserna inom tallskogsområdet är flera, utsikten över Knarrbysjön samt över skogsområdena på andra sidan sjön är god och tystnaden är i det närmaste total.

De delar som påverkats av skogsbruksåtgärder i form av granplantering kan genom naturvårdsinriktade åtgärder utvecklas till lövrika skogar av betydelse för bl. a. vitryggig hackspett. Andelen död ved skall i samband med de aktiva åtgärderna också öka i området.

Grimsheden är beläget i ett av de områden i Dalsland som pekats ut som särskilt värdefullt i "åtgärdsprogram för vitryggig hackspett och dess livsmiljöer", trakten Edsleskog.

Miljömål

Skyddet av området Grimsheden bedöms viktigt inom arbetet med åtgärdsprogrammet för vitryggig hackspett och dess livsmiljöer samt utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Intresseprövning

Enligt Länsstyrelsens bedömning är de höga naturvärdena av sådan karaktär att området är av stort intresse för naturvården i landet. Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Gagnvirke

Alla virkessortiment inkl. grenar och toppar (GROT) som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller reservatsförvaltaren.

Insektsangrepp

Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng i terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västkoststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och skall vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i Bohuslänningen och Dalslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i författningssamlingen och gäller omedelbart även om de överklagas.

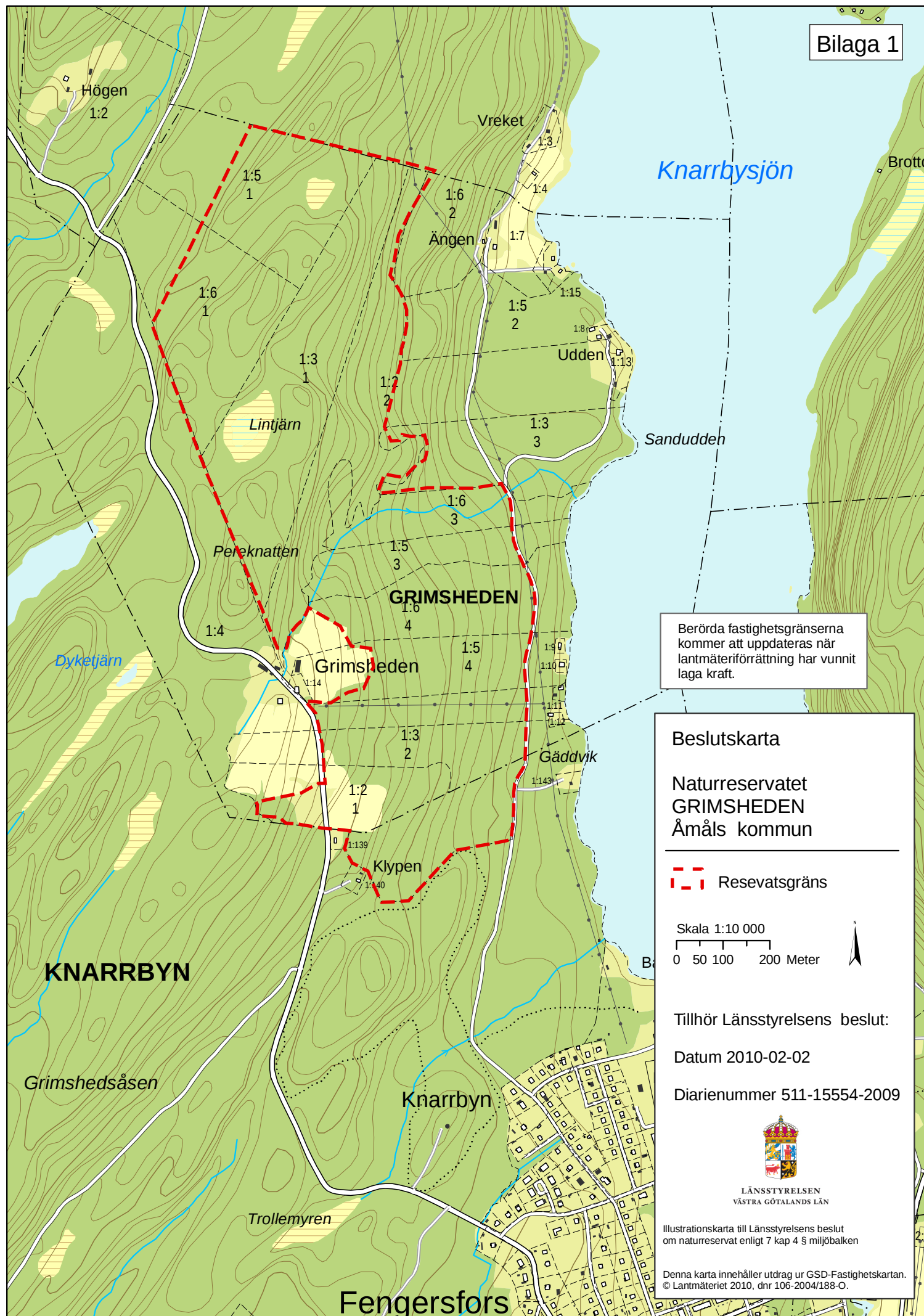
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Nelly Grönberg, naturvårdsenheten har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg, antikvarie Lisa Ragnarsson, planarkitekt Matti Lagerblad och länsjurist Erland Josefson.

Göran Bengtsson

Nelly Grönberg

Berörda fastighetsgränserna
kommer att uppdateras när
lantmäteriförrättning har vunnit
laga kraft.

Beslutskarta

Naturreservatet
GRIMSHEDEN
Åmål kommun

Reservatsgräns

Skala 1:10 000

0 50 100 200 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut:

Datum 2010-02-02

Diarienummer 511-15554-2009

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Denna karta innehåller utdrag ur GSD-Fastighetskartan.
© Lantmäteriet 2010, dnr 106-2004/188-O.